

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:7

2008-04-17

U2008/3167/UH

Utbildningsdepartementet

Enligt sändlista

Uppdrag att inrätta ett Havsmiljöinstitut

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet och Högskolan i Kalmar att i samarbete med varandra bedriva forskning inom havsmiljöområdet och samarbeta vid utformning av utbildning inom området. Samarbetet ska ske under benämningen Havsmiljöinstitutet.

Vidare uppdrar regeringen åt Göteborgs universitet att koordinera den löpande verksamheten inom Havsmiljöinstitutet. Vid Göteborgs universitet ska det finnas ett kansli för Havsmiljöinstitutet. Göteborgs universitet ska inom kansliet ansvara för en gemensam analys- och syntesfunktion.

Göteborgs universitet ska inrätta ett råd som ska ha till uppgift att vara ett rådgivande organ till Havsmiljöinstitutet. De i samarbetet ingående lärosätena ska utse en ledamot var i rådet. Därutöver får Kustbevakningen, Sveriges lantbruksuniversitet, Fiskeriverket, Naturvårdsverket, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut samt Sveriges geologiska undersökning vara representerade i rådet med vardera en ledamot samt vattenmyndigheterna med en ledamot.

Havsmiljöinstitutet ska vara etablerat den 1 juli 2008. Verksamheten ska utvärderas under hösten 2013 i syfte att få fram förslag till hur den bör utvecklas fortsättningsvis.

Havsmiljöinstitutets verksamhet ska bygga vidare på det arbete som för närvarande bedrivs av de centra för marin forskning som finns vid Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Umeå universitet.

Institutet ska

- medverka i relevanta forsknings- och utvecklingsprojekt,
- bistå myndigheter med vetenskaplig kompetens i havsmiljöfrågor och vid utformning och utvärdering av övervakningsprogram som rör havsmiljön,
- ta fram kvalificerade analyser, utvärderingar och synteser samt sprida information om resultaten till stöd för regeringens, myndigheters och andra intressenters arbete med att förbättra havsmiljön,
- informera om forskning och miljö tillståndet i havet och öka medvetenheten om havets miljöproblem,
- bidra till att båtar, fartyg och fältstationer görs tillgängliga för forskning, utbildning och övervakning i havsmiljön,
- verka för att öka kommunikationen mellan forskare och användare av vetenskaplig kunskap om havsmiljön, t.ex. de som arbetar med miljöövervakning och åtgärder, samt
- till regeringen årligen redovisa situationen i havet samt andra viktiga slutsatser i sammandrag.

Inriktningen för Havsmiljöinstitutet ska vara tvärvetenskaplig och innefatta internationell samverkan.

Av de i samarbetet ingående lärosätenas årsredovisningar ska framgå vilken verksamhet respektive lärosäte har bedrivit inom Havsmiljöinstitutet och hur verksamheten har integrerats med lärosätets övriga verksamhet inom det marina området.

Göteborgs universitet ska i anslutning till sin årsredovisning lämna en samlad redogörelse för Havsmiljöinstitutets verksamhet med utgångspunkt från de uppgifter institutet har. Universitetet ska särskilt redovisa hur ofta och på vilket sätt fortlöpande analyser, utvärderingar och synteser har efterfrågats och spridits samt hur institutet har kommunicerat med olika intressenter.

Bakgrund

Med stöd av regeringens bemyndigande den 13 juli 2006 gav dåvarande chefen för Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder som långsiktigt säkerställer behovet av en effektiv och samordnad insamling och analys av kunskap rörande vattenfrågor. Syftet var att säkerställa bevarande och hållbart nyttjande av havet. Utredningen antog namnet Havsmiljöutredningen (M 2006:05).

Den 20 december 2006 överlämnade utredningen delbetänkandet Ett svenskt havsmiljöinstitut (SOU 2006:112). Delbetänkandet har remissbehandlats. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Miljödepartementet (M2007/287/Na).

Skälen för regeringens beslut

Övergödning, hårt fisketryck och utsläpp av miljögifter har fått allvarliga konsekvenser för tillståndet i Östersjön och i Västerhavet. Arbetet med att förbättra havsmiljön har därför hög prioritet.

Ett vetenskapligt underlag i form av kvalificerade analyser, utvärderingar och synteser behövs som stöd för det arbete regeringen, myndigheter och andra aktörer bedriver för att förbättra havsmiljön. Inte minst i det internationella samarbetet kring Östersjön och Västerhavet är kvalificerat vetenskapligt underlag och vetenskaplig rådgivning av stor betydelse.

Det vetenskapliga stödet till nationell och regional miljöövervakning behöver förstärkas, inte minst för att klara de nya krav som vattendirektivet ställer.

Det är viktigt att båtar, fartyg och fältstationer görs tillgängliga för marin forskning och miljöövervakning. Utan viss samordning och stöd riskerar dessa resurser att utnyttjas ineffektivt, till nackdel för både marin forskning och övervakningen av den marina miljön.

Information om forskning och miljö tillståndet i haven behöver spridas till många olika målgrupper som ett led i åtgärdsarbetet och för att öka medvetenheten om havens miljöproblem. Kommunikationen mellan forskare, myndigheter och internationella organisationer är också viktig och kan ytterligare utvecklas.

En stor del av kompetensen på havsmiljöområdet finns samlad på universitet och högskolor. Bland annat finns det i dag centra för marin forskning vid Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Umeå universitet. Ett samarbete inom havsmiljöområdet mellan dessa tre universitet samt Högskolan i Kalmar bör etableras.

Den regionala förankringen är viktig för att få en stark koppling till det regionala myndighetsarbetet vid länsstyrelser och vattenmyndigheterna samt till kommuner. Institutet bör ha ett kansli med en gemensam analys- och syntesfunktion förlagt vid Göteborgs universitet.

Internationell samverkan är också angelägen i frågor om forskning och kunskapsunderlag inom det marina området, t.ex. med andra universitet och högskolor, vetenskapliga havsmiljöinstitut runt Östersjön och

Västerhavet, olika FN- och EU-organ samt andra relevanta internationella organisationer.

På regeringens vägnar

Lars Leijonborg

Per Klingbjer

Sändlista

Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Högskolan i Kalmar

Kopia till

Miljödepartementet/MK
Miljödepartementet/NA
Miljödepartementet/A
Kustbevakningen
Högskoleverket
Sveriges lantbruksuniversitet
Fiskeriverket
Naturvårdsverket
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Sjöfartsverket
Sveriges geologiska undersökning
Länsstyrelsen i Norrbottens län för Bottenvikens vattendistrikt
Länsstyrelsen i Västerbottens län för Bottenhavets vattendistrikt
Länsstyrelsen i Västmanlands län för Norra Östersjöns vattendistrikt
Länsstyrelsen i Kalmar län för Södra Östersjöns vattendistrikt
Länsstyrelsen i Västra Götalands län för Västerhavets vattendistrikt

